

הכלולים בחלק, בפרק או בפרט שאזכר, אף על פי שהכלל מצייין רק טובין פלוניים, והכל אם אין הוראה אחרת.

(5) טובין שאינם כלולים בפרט מן הפרטים יסווגו לפי הפרט המתאים לטובין הדומים להם ביותר.

ב. ספק הוא אם ההוראה (1) מתישבת עם האמור בסעיף 38 לפקודת הפרשנות¹, ועל כן מוצע, לענין פירוש התוספת, להתיר קביעת הוראות הסוטות מהוראות הסעיף האמור, אם הן באות לשם ביצוע אמנה בינלאומית שישראל הצטרפה אליה; וזו לשון סעיף 38:

"חלוקת קרקע 38. חיזוק המחולק לחלקים, לפרקים, לסימנים, לכותרות או לפי חלוקה אחרת — עצם החלוקה ופרטיה יש ליתן את הדעת עליהם בכל בית משפט ולכל ענין, אף אם הדבר לא נזכר במפורש בחיזוק גופו."

ג. סעיפים 135 ו-137 לפקודת המכס קובעים כללים לסיווג טובין. בתיקון המוצע ייכללו גם כללים אלה בהוראות שייקבעו וממילא יש לבטל סעיפים אלה. וזו לשון הסעיפים הנ"ל:

"סיווג טובין 135. טובין שסווגו או שאפשר לסווגם לפי שמות, כותרות או הגדרים שונים שיש הבדל ביניהם לענין מכס, הרי אם היה הבדל לענין חבות או פטור — יהיו חבים במכס, ואם היה הבדל לענין שיעורי המכס — יוטל עליהם השיעור הגבוה ביותר, ובלבד שיסווגו לפי השם, הכותרת או ההגדר המפרשים את הטובין פירוש מפורט יותר.

טובין המורכבים 137. טובין המורכבים משני חמרים או יותר שהם חבי מכס, כולם או מקצתם, ואין הטובין מפורשים בשום מקום אחר שבתעריף, יהיו חייבים במכס לפי החומר שעליו חל המכס בשיעור הגבוה ביותר, ובלבד שאם חומר מחמרים האמורים נותן לטובין את צביונם המהותי, יסווגו לפי אותו חומר."

³ דיני מדינת ישראל 1, תשי"ג, עמ' 2.

חוק לתיקון פקודת בתי הדואר (מס' 5), תשכ"ה—1964

1. בסעיף 2 לפקודת בתי הדואר¹ (להלן הפקודה) —
 - (1) בהגדרה של "פקיד בית-הדואר" במקום "כולל את המנהל הכללי של בתי הדואר וכל אדם" יבוא "לרבות כל אדם";
 - (2) ההגדרה של "המנהל הכללי של בתי הדואר" — בטלה.
2. בסעיף 7 לפקודה יימחקו המלים "שיוגש מטעם המנהל הכללי של בתי הדואר".
3. בסעיף 12 לפקודה, במקום "בהסכמת הנציב העליון רשאי המנהל הכללי של בתי-הדואר" יבוא "שר הדואר רשאי".
4. בסעיף 20 לפקודה —
 - (1) בסעיף קטן (2), במקום "מצד המנהל הכללי של בתי-הדואר, או מצד כל פקיד מפקידי בתי-הדואר, או מצד קופת בית-הדואר" יבוא "מצד המדינה";
 - (2) בסעיף קטן (3), במקום "נגד המנהל הכללי של בתי-הדואר או נגד פקיד מפקידי בית הדואר" יבוא "נגד המדינה".

¹ חוקי א"י, כרך ב' פרק קט"ו, עמ' 1155; ס"ח תשי"א, עמ' 221; תשט"ז, עמ' 87; תשכ"ב, עמ' 103; תשכ"ג, עמ' 44.

5. סעיף 30 לפקודה – בטל. ביטול סעיף 30
6. בסעיף 33 לפקודה, במקום "כאילו נמסרו ע"י המנהל הכללי של בתי-הדואר בשם הנציב העליון" יבוא "כאילו נמסרו ע"י שר הדואר". תיקון סעיף 33
7. סעיפים 34 ו-36 לפקודה – בטלים. ביטול סעיפים 34 ו-36
8. בסעיף 43 לפקודה, במקום "ועל המנהל הכללי לשלם" יבוא "ואוצר המדינה ישלם". תיקון סעיף 43
9. בסעיף 56 לפקודה, במקום "נגד הממשלה או נגד המנהל הכללי של בתי הדואר" יבוא "נגד המדינה". תיקון סעיף 56
10. בסעיף 58 לפקודה, במקום "בהסכמת הנציב העליון רשאי המנהל הכללי של בתי-הדואר" יבוא "שר הדואר רשאי". תיקון סעיף 58
11. בסעיף 107 לפקודה, בסעיף קטן (3), במקום "בהסכמת הנציב העליון רשאי המנהל הכללי של בתי-הדואר" יבוא "שר הדואר רשאי". תיקון סעיף 107 (3)
12. בכל מקום בפקודה בו מופיע "המנהל הכללי של בתי-הדואר" יבוא במקומו "שר הדואר", ובלבד שמקום שניתנה למנהל הכללי של בתי-הדואר סמכות לקבוע את שיעורי התשלומים וסכומי התשלומים בעד שירותים הניתנים לפי הפקודה, תהא הסמכות נתונה לשר הדואר באישור ועדת הכספים של הכנסת. העברת סמכויות
13. חוק לתיקון פקודת בתי הדואר (מס' 4), תשכ"ג-1963² – בטל. ביטול

ד ב ר י ה ס ב ר

תכליתו של החוק המוצע היא להתאים את פקודת בתי הדואר הן למצב התחיקתי שהונהג במדינה לענין הסמכויות לביצוע חוקים והן להסדרים שונים שנקבעו בחוקים שנתקבלו במדינה ושרוקנו הוראות מסויימות של הפקודה מתכנן.

א. הפקודות המנדטוריות העניקו בדרך כלל את מרבית הסמכויות התחיקתיות והמינהליות, הדרושות לביצוע ההוראות הכלולות בהן, למנהלים שעמדו אז בראש המחלקות השונות של המשטר המנדטורי. כן גם בפקודת בתי-הדואר (להלן – הפקודה), מרבית הסמכויות רוכזו בידי המנהל הכללי של בתי הדואר (Postmaster General בלעז). כדי להתאים את הפקודה למצב התחיקתי שהונהג מאז הקמת המדינה, מוצע כעת להעביר את הסמכויות למיניהן לשר הדואר.

בהעברה זו של הסמכויות נשמרת ההוראה של חוק לתיקון פקודת בתי-הדואר (מס' 4), תשכ"ג-1963, אשר התנתה כל קביעה של תשלומים באישור ועדת הכספים של הכנסת. סעיפים 12, 33, 58 ו-107 (3) לפקודה מתנים את עשייתה של פעולה או הפעלת סמכות ע"י המנהל הכללי של בתי-הדואר, בהשגת הסכמתו מראש של שר הדואר. גם כאן יישארו עשיית הפעולה או הפעלת הסמכות בידי שר הדואר בלבד, כמו כל שאר הכוחות המסורים עד כה לפי הפקודה בידי המנהל הכללי של בתי הדואר (סעיפים 3, 6, 10, 11, 12).

ב. בפקודה מופיעות הוראות מסויימות שרוקנו מכל תוכן מאז קבע המחוקק הישראלי הסדר אחר במקומן. הוראות אלה מתייחסות לסדרי הדין, לרכישת נכסים בעד משרד הדואר ולמס בולים על מסמכים שמשרד הדואר צד להם.

² ס"ח 387, תשכ"ג, עמ' 44.

(1) סעיף 7 לפקודה מקנה למנהל הכללי של בתי הדואר את המעמד של בעל דין בהגשת הליכים משפטיים לשם גביית דמי הדואר או תשלומים אחרים המוטלים על פי הפקודה, וזה לשון הסעיף:

7. כל דמי הדואר וסכומים אחרים המגיעים בעד דברי דואר כפי שייקבע, מותר לגבותם ע"י משפט אזרחי שיוגש מטעם המנהל הכללי של בתי-הדואר.

מוצע לתקן סעיף זה לאור הוראת סעיף 3 לחוק לתיקון סדרי הדין האזרחי (המדינה כבעל דין), תשי"ח-1958, שלפיה הליך משפטי שהמדינה צד לו מוגש ומתנהל בשם המדינה או נגד המדינה (סעיף 2).

(2) הסעיפים 20(2), 20(3) ו-56 לפקודה משחררים פעם את הממשלה ופעם את המנהל הכללי של בתי-הדואר או כל פקיד מפקידי בתי הדואר מן האחריות לגבי פעולות מסויימות המתייחסות להמחאות כסף ולמברקים. בהתחשב עם ההוראה הנ"ל של חוק לתיקון סדרי הדין האזרחי (המדינה כבעל דין), תשי"ח-1958, מוצע לתקן סעיפים אלה ולשחרר את המדינה מאותה אחריות.

וזה לשונם של סעיפים 20(2), 20(3) ו-56:

20. המחאות כסף (2) בכפוף לכל הוראה שתיקבע בענין המחאות כסף ופרעונן, ובענין האנשים הצריכים לפרוע את המחאות ולקבל את כסף המחאות, ובענין זמני פרעונן ואופן פרעונן, רשאי המנהל הכללי של בתי הדואר לסלק את הסכום של כל המחאות כסף לאיש שלשמו הוצאה המחאה, או ליורשיו, לאפוטרופסיו או למנהלי עזבונו, בין שהמחאה נשארת ברשות האיש ההוא ובין שאינה נשארת ומשפרע הסכום כאמור, תחול לחלוטין כל אחריות לגבי המחאה הכסף מצד המנהל הכללי של בתי הדואר, או מצד כל פקיד מפקידי בתי הדואר, או מצד קופת בית הדואר כלפי מקבל הפרעון של המחאה הכסף, וכלפי בעל המחאה, וכלפי כל אדם אחר שהוא.

(3) אין מביאים שום משפט או משא ומתן משפטי אחר נגד המנהל הכללי של בתי הדואר או נגד פקיד מפקידי בית הדואר, או נגד כל אדם אחר בגין כל מעשה שיש בו משום קיום הפקודה הזאת או ביחס לכך או בקשר עם סירוב או דחיה לפרוע המחאות כסף כאלה מחמת איזו רשלנות מקרית, חוסר פעולה, או טעות מצד פקיד מפקידי בית הדואר או מחמת סיבה אחרת שהיא, פרט למעשה תרמית או התנהגות רעה בודון מצד פקיד בית הדואר כנ"ל.

56. לא תתעורר תביעה נגד הממשלה או נגד המנהל הכללי של בית הדואר מחמת כל שגיאה או השמטה שחלה באיזה מברק, או מחמת איחור במסירת מברק או אי-מסירת מברק, תהיה איזו שתהיה הסיבה לשגיאה, להשמטה, לאיחור או לאי-המסירה.

(3) סעיפים 30 ו-36 לפקודה דנים בסמכויות המנהל הכללי של בתי-הדואר לבצע עיסקאות לשם רכישת נכסים בעד משרד הדואר, ובהכרת המשכיותן של הזכויות שנרכשו בהתחלף נושא המשרה. הוראות אלה אינן עולות בקנה אחד עם האמור בסעיפים 4 ו-5 לחוק נכסי המדינה, תשי"א-1951, המקנים את הסמכות לממשלה לרכוש נכסים בשביל המדינה ולהעבירם בכל דרך כאמור בחוק, וכן עם האמור בסעיף 6 לאותו חוק הקובע מי רשאי לייצג את הממשלה בעסקאות האמורות.

מוצע לכן לבטל את הסעיפים 30 ו-36 לפקודה, וזה לשונם:

30. עם מינויו של אדם כמנהל כללי של בתי הדואר ובתוקף אותו מינוי עוברת אליו טובת המנהל הכללי של בתי הדואר והוא יהיו מוטבחים לטובתו ממש כאילו היתה ההתקשרות אתו ולא עם זה שקדם לו.

36. המנהל הכללי של בתי הדואר רשאי להתקשר בחוזה עם כל אדם המבקש ממנו ליסד בית דואר או מברקה או להרחיב את שרותי הדואר והטלגרף לכל מקום שירצה, או לקבל בטחון מאיש כזה כי יפצה את המנהל הכללי של בתי הדואר בעד כל היזק שיוסב לו מתוך כך, והפיצוי יוכל להיות אם לנזק שלם או לחלק מהנזק שנגרם, ולמשך אותו זמן שהמנהל הכללי של בתי הדואר ימצא לנכון לקבוע.

(4) סעיף 34 לסקודה אומר:

34. כל הסכם, כתב, המחאת-כסף, שטר, שיק, קבלה או מסמך אחר שנערכו או קוימו לצורך "המנהל הכללי של בתי הדואר פטור מס"י סקיד מסקידי בית הדואר או בשבילו או אתו, יהיו פטורים ממס בולים המוטל על מס בולים עמ"י כל סקודה, מלבד אם המס הוא צריך להסרע, בתוקף הצהרה שבגוף המסמך או בתוכיך המצורף לו, ע"י אדם אחר, זולת ע"י המנהל הכללי של בתי הדואר, ומלבד אם אינו סקודה שתתפרסם בעתיד תטיל את מס-הבולים בפירושו."

מוצע לבטל את ההוראה הנ"ל כאשר אינה תואמת את האמור בסעיף 22 לחוק מס בולים על מסמכים, תשכ"א-1961, המטיל על המדינה את חובת הביול על מסמכים מחוץ לאלה שפורטו בתוספת ב' לאותו חוק.